

การดำรงชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน Kasetsart University Students' Life Style at Bangkhen Campus

ขวัญใจ ชูกิจคุณ พัชรา ปัทมสิงห์ จันทนา หอมกลิ่น
และพัฒนา ชื่นจิตต์

Kwanjai Chukitkul, Patchara Pattamasing, Juntana Homklun
and Pattana Chuenjit

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate life style of Kasetsart University students at Bangkhen campus in overall and each of five aspects: education, social life, expenditure, activity participation, and physical resources and service; and to compare students' life style in overall and each of five aspects among students with sex, field of study, educational level, residence, domicile, parents' occupation, and parents' income. The sample consisted of 1,992 undergraduate students during the second semester of the academic year 2004. The instrument was the students' life style questionnaire. T-test and F-test were used to analyze data.

The results revealed that : 1) Life style of the sample in overall and each of five aspects were at the moderate level ; and 2) there was significant difference in overall aspect of students' life style on sex, field of study, residence, domicile, parents' occupation, but no significant difference was found on educational level and parents' income.

Key words: life style, college life

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการดำรงชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน และเพื่อเปรียบเทียบการดำรงชีวิตของนิสิต

โดยรวมและแต่ละด้าน ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม และด้านความเป็นอยู่ในมหาวิทยาลัย จำแนกตามตัวแปร เพศ ชั้นปี กลุ่มสาขาวิชา ที่พักอาศัยขณะศึกษา ภูมิลำเนา อาชีพของบิดามารดา/ผู้ปกครอง

รายได้ของบิดามารดา/ผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ปีการศึกษา 2547 จำนวน 1,992 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามการดำรงชีวิตสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ t-test และ F-test

ผลการวิจัย พบว่า นิสิต กลุ่มตัวอย่างมีการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัย โดยรวม ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง พบว่า นิสิตที่มีเพศ กลุ่มสาขาวิชาที่พักอาศัยขณะศึกษา ภูมิลำเนา อาชีพของบิดามารดาแตกต่างกันมีการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัยโดยรวมทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน ส่วนนิสิตที่ชั้นปี และ ที่มีบิดามารดา/ผู้ปกครองที่มีรายได้แตกต่างกัน มีการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัย โดยรวมทั้ง 5 ด้านไม่แตกต่างกัน

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความรู้ ความคิด ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่าง ๆ เพื่อปรับตัวและดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีความมั่นคง อันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การจัดการศึกษาในทุกระดับให้มีประสิทธิภาพ จึงนับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ และมีส่วนรับผิดชอบต่อการสร้างเสริมและพัฒนาคุณลักษณะพลเมืองของประเทศให้มีความรู้ คุณภาพ สำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการเตรียมนิสิตนักศึกษาให้พร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ ช่วงชีวิตของการเป็นนักศึกษา 4 ปี จึงเป็นช่วงชีวิตที่สำคัญที่สุดซึ่งนิสิตนักศึกษา ควรใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเอง (เกษม 2532: 67) การใช้เวลาในมหาวิทยาลัยทั้งนอกและในห้องเรียน นิสิตนักศึกษาจะต้องพึ่งและช่วยเหลือตนเองเป็นอย่างมาก มีความเป็นอิสระทั้งในด้านการเรียน ในด้านการใช้ชีวิต หากนักศึกษาเลือกใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างเหมาะสมแล้ว ย่อมเป็นประโยชน์ในการช่วยให้ประสบความสำเร็จในชีวิต เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พร้อมทั้งจะ

ออกไปดำเนินชีวิตที่ดีในสังคมต่อไป ในทางตรงกันข้าม หากนักศึกษาใช้ชีวิตอย่างอิสระ ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน ไม่รู้จักเลือกใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้ว ย่อมนำผลเสียมาสู่ตนเองได้ ซึ่งจากการศึกษาและสรุปสาเหตุหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องแล้วพบว่า อันดับหนึ่งเกิดจากการแบ่งเวลาที่ไม่เหมาะสม ไม่ตั้งใจเรียน ไม่ดูหนังสือ เล่นการพนัน สาเหตุรองลงมา คือ มีทัศนคติไม่ดีต่อคณะและวิชาที่เรียน ไม่ชอบการสอนของอาจารย์ ส่วนสาเหตุอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกันคือ ทำกิจกรรมมากเกินไป ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ปัญหาด้านสุขภาพ การทุจริตในการสอบ (มัลลวีร์, 2533: 62 – 66) จึงอาจกล่าวได้ว่า การใช้ชีวิตนักศึกษานิสิตสถาบันอุดมศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง

การดำเนินการในการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา จึงจำเป็นต้องเข้าใจธรรมชาติของนิสิตนักศึกษา เพราะกระบวนการในการผลิตบัณฑิตของสถาบัน นิสิตนักศึกษาเปรียบเสมือนวัตถุดิบที่สำคัญที่เป็นปัจจัยสำคัญในกระบวนการผลิต (วัลลภา, 2530: 4) หากสถาบันอุดมศึกษาไม่เห็นความสำคัญของวัตถุดิบ ก็เท่ากับลงทุนไปอย่างสูญเปล่า เมื่อผลิตบัณฑิตออกมาขาดคุณภาพและไม่เป็นที่ต้องการของสังคม ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการฝึกคือบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไปปรับใช้สังคม จึงเป็นผลงานที่แสดงถึงความสามารถและประสิทธิภาพของสถาบัน ตลอดจนนำชื่อเสียงมาสู่มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีภารกิจสำคัญในการผลิตทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพสู่สังคม ควบคู่กันทั้งด้านวิชาการและคุณธรรม จริยธรรม โดยมีภารกิจที่จะต้องดำเนินการอยู่ 4 ประการ คือ สอน วิจัย บริการทางวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยมีปณิธานเด่นชัดในการพัฒนานิสิตของมหาวิทยาลัยเพื่อให้เป็นผู้ที่เพียบพร้อมด้วยความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ตลอดจนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อสังคมและประเทศชาติ (กองกิจการนิสิต, 2547: 2-3)

ทุกภารกิจจึงล้วนส่งผลโดยตรงต่อนิสิตและตรงกับแนวความคิดที่ว่า นิสิต คือหัวใจของมหาวิทยาลัย ซึ่งการที่นิสิตจะเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการ คือ มหาวิทยาลัยได้จัดเตรียมกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตไว้อย่างไร และนิสิตได้ใช้ชีวิตทางการศึกษาในช่วงระยะเวลาของการเป็นนิสิตในมหาวิทยาลัยอย่างไร

จากความสำเร็จและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่มหาวิทยาลัยควรจะได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของนิสิตในมหาวิทยาลัย เพื่อทำให้นิสิตมีวิถีชีวิตและการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัยมีคุณภาพและคุณค่า ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานในฝ่ายแนะแนวและจัดหางาน กองกิจการนิสิต จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำรงชีวิตของนิสิตภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม และด้านความเป็นอยู่ในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลพื้นฐานมาเป็นแนวทางแก่มหาวิทยาลัยในการพิจารณาวางแผนและนโยบายการจัดและส่งเสริมการดำรงชีวิตภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ของนิสิตให้สอดคล้องและเหมาะสมดำเนินชีวิตอย่างมีปัญหาน้อยที่สุด และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำรงชีวิตของนิสิตในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน โดยส่วนรวมและเป็นรายด้านใน 5 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม และด้านความเป็นอยู่ในมหาวิทยาลัย
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำรงชีวิตของนิสิตภายในมหาวิทยาลัยโดยส่วนรวม แต่ละด้าน ใน 5 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม และด้านความเป็นอยู่ในมหาวิทยาลัย โดยจำแนกตามตัวแปร เพศ ชั้นปี กลุ่มสาขาวิชา

ที่พักอาศัยขณะที่ศึกษา ภูมิลำเนา อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาการดำรงชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 ในปีการศึกษา 2547 วิทยาเขตบางเขน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา 3 กลุ่มสาขา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จำนวน 17,913 คน

การตรวจเอกสาร

การศึกษาเป็นกระบวนการอบรมให้บุคคลเรียนรู้ระบบสังคม และสังคมกำหนดให้สถาบันการศึกษาเป็นผู้ที่ต้องทำร่วมกันกับสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา จึงมีความสำคัญต่อสังคมและสมาชิกของสังคม ในการเตรียมคนไว้เพื่อการอยู่ในสังคมใหญ่ ส่งเสริมพัฒนาปัจเจกชน ทั้งด้านบุคลิกภาพ ความเป็นอยู่ของแต่ละคนในสังคม ช่วยให้สมาชิกของสังคมเรียนรู้ว่า ตนเองมีความสามารถ ความถนัดทางใด เป็นการกำหนดความสามารถเฉพาะทาง เปิดโอกาสให้ได้เรียนรู้ฝึกฝน พัฒนาตนเองไปตามหน้าที่ที่ถนัด และสนใจมากที่สุด การจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาในระดับสูง จึงมีวัตถุประสงค์มุ่งพัฒนานักศึกษา ในลักษณะที่ลึกซึ้ง และมีความหมายมากกว่าการถ่ายทอดความรู้ การฝึกฝนทักษะเฉพาะ หรือสร้างสมรรถนะทางปัญญา แต่สิ่งที่สถาบันอุดมศึกษาประสงค์ให้เกิดกับนักศึกษา คือ การเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (พรชูลี, 2525: 245) มีหน้าที่รับผิดชอบต่อตนเอง และสังคมมากขึ้น และนับเป็นช่วงเวลาที่มีความสำคัญที่สุดช่วงหนึ่งของชีวิต

บทบาทและหน้าที่ของสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงมีความสำคัญยิ่ง เพราะนิสิตนัก

ศึกษาที่ใช้ชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัย เสมือนอยู่ในสังคมย่อยๆ ที่จำลองส่วนของสังคมใหญ่มา มีวัฒนธรรมเฉพาะของสังคม และมีการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมของนิสิตนักศึกษาเอง นิสิตนักศึกษาจึงได้รับการอบรมขัดเกลา และถ่ายทอดความรู้ ระเบียบวิธีและคุณค่าต่างๆจากนักศึกษารุ่นพี่ไปสู่รุ่นน้อง บุคคลเหล่านี้จะทำหน้าที่เป็นหน่วยสำคัญในการอบรมสมาชิกของสังคมมหาวิทยาลัยให้รู้ระเบียบของสังคม อันส่งผลกระทบต่อชีวิตของนักศึกษาและการประพฤติปฏิบัติตนในด้านต่างๆตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยก็ต้องเตรียมความพร้อมให้แก่ นิสิต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องหลักสูตร การศึกษา รูปแบบการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการใช้ชีวิตทางการศึกษา และการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อพัฒนานิสิต

มัลลิวีร์ (2533: 62-66) เสนอแนวทางในการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัยขอแก่นสำหรับนักศึกษา ทั้งด้านการรู้จักตนเอง การเรียน การแบ่งเวลา การเข้าร่วมกิจกรรม การคบเพื่อน การอยู่ร่วมกันในหอพัก เรื่องอาหารการกิน การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย แต่ละด้านจึงมีความสำคัญต่อนิสิตนักศึกษามาก นิสิตจะประสบความสำเร็จด้านการเรียนหรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับทั้งตัวผู้เรียน และผู้สอน ความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนก็จะเป็นส่วนที่มีอิทธิพลในด้านกำลังใจ การเกื้อหนุนช่วยเหลือกันที่ไม่อาจหาได้จากอาจารย์ และชั้นเรียน และยังช่วยในการฝึกเข้าสังคม ทักษะคิด และคำนิยมแก่นิสิตนักศึกษา ในด้านเศรษฐกิจ การศึกษาในมหาวิทยาลัย นิสิตนักศึกษามีความจำเป็นต้องใช้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าบริการในด้านต่างๆที่จำเป็นต่อการศึกษาระหว่างที่ใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ส่วนการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย กิจกรรมไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ทางวิชาการ สร้างเสริมพละนาถบ ปลูกฝังคุณธรรมและพัฒนาบุคลิกภาพที่ดี ล้วนเป็นส่วนที่ช่วยพัฒนานิสิตนัก

ศึกษาในด้านต่างๆที่ชั้นเรียนไม่สามารถให้ได้ครบถ้วน และ สุวพร (2545: 2-4) กล่าวว่า องค์ประกอบด้านการจัดสภาพแวดล้อมของสถาบัน เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนานักศึกษา การที่จะทำให้ นักศึกษาพัฒนาได้ด้นั้น จะต้องจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆ ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ สภาพแวดล้อมด้านการบริหารและสภาพแวดล้อมด้านสังคม กลุ่มเพื่อน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้เสรีภาพแก่นักศึกษาในการที่จะเลือกทิศทางการเรียนรู้ของตนเอง และเกิดการพัฒนาการในด้านต่างๆ

จะเห็นว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา มีอิทธิพลต่อการพัฒนานักศึกษา ทั้งทางสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ เป็นอย่างมาก ตลอดจนบุคลิกภาพและความสามารถของแต่ละบุคคล สถาบันการศึกษาใดจัดสภาพแวดล้อมได้อย่างดีเหมาะสมและถูกต้องตามหลักวิชาการแล้ว นักศึกษาจะมีความพอใจ ภูมิใจและประทับใจ และศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างสถาบันกับนักศึกษา ก็จะลดน้อยลง ทำให้สามารถพัฒนากิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเต็มที่ ทำให้สถาบันมีความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถปฏิบัติภารกิจตาม ที่สังคมมุ่งหวัง

วิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 – ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2547 ซึ่งประกอบด้วย 3 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย คณะเกษตร คณะวนศาสตร์ คณะประมง คณะสัตวแพทยศาสตร์ วิทยาลัยเทคนิคการสัตวแพทย์ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบด้วย คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะ

อุตสาหกรรมเกษตร คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ประกอบด้วย คณะบริหารธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 17,913 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2547 ทั้ง 3 กลุ่มสาขาวิชา ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างไว้จำนวน 2,150 คน (12 เปอร์เซ็นต์ของประชากร) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) การเทียบสัดส่วน จำแนกตามเพศ ชั้นปี กลุ่มสาขาวิชาโดยกลุ่มสาขาวิชาเกษตรศาสตร์จำนวน 365 คน กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวน 928 คน และกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จำนวน 857 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของนิสิต ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจด้านการเข้าร่วมกิจกรรม และด้านความเป็นอยู่ในมหาวิทยาลัย

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 70 ข้อ แบบสอบถามผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วทดลองใช้กับนิสิตจำนวน 200 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 2.1 ขึ้นไป และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม .88

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ดำเนินการโดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 2,150 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด และคัดแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 1,992 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ โดยอาศัยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ระดับการดำรงชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบการดำรงชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจด้านการเข้าร่วมกิจกรรม และด้านความเป็นอยู่ในมหาวิทยาลัย ตามตัวแปรเพศ ภูมิลำเนา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ชั้นปี กลุ่มสาขาวิชา ที่ทักษะที่ศึกษาอาชีพบิดามารดา/ผู้ปกครองรายได้บิดามารดา/ผู้ปกครอง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่

ผล

1. นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัย โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจด้านการเข้าร่วมกิจกรรม และด้านความเป็นอยู่ในมหาวิทยาลัย ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับคะแนนค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ ดังนี้ ด้านความเป็นอยู่ในมหาวิทยาลัย ด้านสังคม ด้านการศึกษา ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม และด้านเศรษฐกิจ (Table 1)

2. นิสิตเพศชายและหญิง มีการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัยโดยรวมทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยนิสิตหญิงมีการดำรงชีวิตโดยรวมสูงกว่านิสิตชาย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ในด้านความเป็นอยู่ในมหาวิทยาลัยและด้านการศึกษา โดยนิสิตหญิงมีระดับการดำรงชีวิตในด้านการศึกษาและด้านความเป็นอยู่ในมหาวิทยาลัยสูงกว่า

นิสิตชาย (Table 2)

3. นิสิตที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่แตกต่างกัน มีการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัย โดยรวมทั้ง 5 ด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่แตกต่างกัน มีการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัยทั้ง 5 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยนิสิตชั้นปีที่ 3 มีการดำรงชีวิตด้านการศึกษา ด้านสังคม และด้านความเป็นอยู่ สูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 1, 2 และ 4 นิสิตชั้นปีที่ 1 มีการดำรงชีวิตด้านการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 นิสิตชั้นปีที่ 4 มีการดำรงชีวิตด้านเศรษฐกิจสูงกว่านิสิตชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 (Table 3)

4. นิสิตที่ศึกษาอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัย โดยรวมทั้ง 5 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อเปรียบเทียบการดำรงชีวิตของนิสิตเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเข้าร่วม

กิจกรรมแตกต่างกัน โดยนิสิตกลุ่มสาขาวิชาสังคมและมนุษยศาสตร์ มีการดำรงชีวิตด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจสูงกว่า และนิสิตกลุ่มสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ มีการดำรงชีวิตด้านการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่า (Table 4)

5. นิสิตที่มีที่พักขณะที่ศึกษาอยู่แตกต่างกัน มีการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัย โดยรวมทั้ง 5 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตที่มีที่พักแตกต่างกันมีการดำรงชีวิตด้านเศรษฐกิจ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม และด้านความเป็นอยู่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (Table 5) นิสิตที่พักหอพักเอกชนมีการดำรงชีวิตด้านเศรษฐกิจสูงกว่านิสิตที่พักหอพักมหาวิทยาลัย บ้านตนเอง และอื่นๆ นิสิตที่พักหอพักมหาวิทยาลัย มีการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกับนิสิตที่พักหอพักเอกชน บ้านตนเองและอื่นๆ นิสิตที่พักหอพักเอกชนแตกต่างกับที่พักบ้านตนเอง

Table 1 Level of students' life style in overall and each of five aspects.

(n = 1,992)

Aspects of life style	Mean	S.D	Level
Education	3.07	0.39	Moderate
Socialization	3.24	0.45	Moderate
Expenditure	2.88	0.48	Moderate
Activity participation	2.95	0.67	Moderate
Physical resource and service	3.34	0.47	Moderate
In overall	3.10	0.37	Moderate

Table 2 Level of students' life style compared by sex.

Aspects of life style	Sex				t-test	p-value
	Male(n=920)		Female (n=1,068)			
	Mean	S.D	Mean	S.D		
Education	3.03	0.43	3.11	0.36	-4.821	0.000*
Socialization	3.24	0.47	3.24	0.43	-0.055	0.956 ^{ns}
Expenditure	2.89	0.49	2.88	0.46	0.444	0.657 ^{ns}
Activity participation	2.92	0.71	2.98	0.64	-1.873	0.061 ^{ns}
Physical resource and service	3.32	0.49	3.36	0.45	-2.047	0.041*
In overall	3.08	0.39	3.12	0.34	-2.339	0.019*

p < .05

Table 3 Level of students' life style compared by education level.

Aspects of life style	Source of variance	df	SS	F	p-value
Education	Between group	3	1.882	4.047	0.007*
	Within group	1988	308.118		
	Total	1991	310.000		
Socialization	Between group	3	2.047	3.3819	0.018*
	Within group	1988	401.200		
	Total	1991	403.247		
Expenditure	Between group	3	2.063	3.055	0.027*
	Within group	1988	447.435		
	Total	1991	449.498		
Activity participation	Between group	3	13.426	10.120	0.000*
	Within group	1988	879.147		
	Total	1991	892.573		
Physical resource and service	Between group	3	3.271	4.967	0.002*
	Within group	1988	436.469		
	Total	1991	439.740		
In overall	Between group	3	0.555	12384	0.246 ^{ns}
	Within group	1988	265.574		
	Total	1991	266.129		

p < .05

Table 4 Level of students' life style compared by different field of study.

Aspects of life style	Source of variance	df	SS	MS	F	p-value
Education	Between group	2	0.349	0.174	1.120	0.326 ^{ns}
	Within group	1989	309.651	0.156		
	Total	1991	310.000			
Socialization	Between group	2	1.178	0.589	2.914	0.055*
	Within group	1989	402.069	0.202		
	Total	1991	403.247			
Expenditure	Between group	2	2.274	1.137	5.056	0.006*
	Within group	1989	447.225	0.225		
	Total	1991	449.498			
Activity participation	Between group	2	9.299	4.650	10.470	0.000*
	Within group	1989	883.274	0.444		
	Total	1991	892.573			
Physical resource and service	Between group	2	0.130	0.065	0.294	0.745 ^{ns}
	Within group	1989	439.610	0.221		
	Total	1991	439.740			
In overall	Between group	2	1.090	0.545	4.090	0.017*
	Within group	1989	265.039	0.133		
	Total	1991	266.129			

p < .05

และอื่นๆ ส่วนด้านความเป็นอยู่ของนิสิตที่พักบ้านตนเอง แตกต่างกับนิสิตที่พักหอพักมหาวิทยาลัย และที่พักหอพักเอกชน

6. นิสิตที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัย โดยรวมทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม

และด้านความเป็นอยู่ของนิสิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (Table 6)

7. นิสิตที่มีบิดามารดา-ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัย โดยรวมทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม แตกต่างกัน

Table 5 Level of students' life style compared by residence.

Aspects of life style	Source of variance	df	SS	F	p-value
Education	Between group	3	0.318	0.681	0.564 ^{ns}
	Within group	1988	309.682		
	Total	1991	310.000		
Socialization	Between group	3	0.174	0.286	0.836 ^{ns}
	Within group	1988	403.073		
	Total	1991	403.247		
Expenditure	Between group	3	870498	12.082	0.000*
	Within group	1988	441.450		
	Total	1991	449.498		
Activity participation	Between group	3	22.040	16.777	0.000*
	Within group	1988	870.533		
	Total	1991	892.573		
Physical resource and service	Between group	3	2.128	3.222	0.022*
	Within group	1988	437.612		
	Total	1991	439.740		
In overall	Between group	3	2.705	6.805	0.000*
	Within group	1988	263.424		
	Total	1991	266.129		

p < .05

Table 6 Level of students' life style compared by domicile .

Aspects of life style	Students' domicile				t-test	p-value
	Bangkok (n=670)		The others (n=1,298)			
	Mean	S.D	Mean	S.D		
Education	3.07	0.40	3.07	0.40	-0.207	0.836 ^{ns}
Socialization	3.25	0.46	3.23	0.44	0.884	0.377 ^{ns}
Expenditure	2.84	0.49	2.91	0.47	-2.935	0.003*
Activity participation	2.89	0.71	2.98	0.64	-2.956	0.005*
Physical resource and service	3.30	0.47	3.36	0.47	-2.922	0.004*
In overall	3.07	0.38	3.11	0.36	-2.408	0.016*

p < .05

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (Table 7) โดยนิสิตที่มีบิดามารดา/ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้างมีการดำรงชีวิตด้านสังคมแตกต่างกับนิสิตที่มีบิดามารดา-ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ เจ้าของกิจการ และอื่นๆ นิสิตที่มีบิดามารดา/ผู้ปกครองมีอาชีพ รัฐวิสาหกิจมีการดำรงชีวิตด้านเศรษฐกิจแตกต่างกับนิสิตที่มีบิดามารดา-ผู้ปกครองมีอาชีพอื่นๆ และนิสิตที่มีบิดามารดา/ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ รับจ้าง เจ้าของกิจการ มีการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกับนิสิตที่มีบิดามารดา/ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ และเกษตรกรรม

8. นิสิตที่มีบิดามารดา/ผู้ปกครองที่มีรายได้แตกต่างกัน มีการดำรงชีวิตในมหาวิทยาลัยโดยรวมทั้ง 5 ด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษา และด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (Table 8) โดยนิสิตที่มีบิดามารดา/ผู้ปกครองมีรายได้ 10,001-20,000 บาท มีการดำรง

ชีวิตด้านการศึกษากับนิสิตที่มีบิดามารดา/ผู้ปกครองมีรายได้ น้อยกว่า 10,000 บาท และมากกว่า 20,001 บาทขึ้นไป และนิสิตที่มีบิดามารดา/ผู้ปกครองมีรายได้มากกว่า 20,001 บาทขึ้นไป มีการดำรงชีวิตด้านสังคม แตกต่างกับ นิสิตที่มีบิดามารดา/ผู้ปกครองมีรายได้ น้อยกว่า 10,000 บาทและที่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท

จากข้อคำถามปลายเปิดในแบบสอบถาม นิสิตให้ข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการศึกษา บางรายวิชามีจำนวนนิสิตต่อห้องเรียนมากอาจารย์และนิสิตมีบทบาทร่วมกันน้อย ความใกล้ชิดระหว่างนิสิตกับอาจารย์น้อยเช่นกัน การเรียนการสอนควรมีลักษณะของการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นมากกว่า สื่อการสอนบางทีล้าสมัย และไม่เพียงพอ

2. ด้านสังคม มหาวิทยาลัยควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้มากขึ้น

Table 7 Level of students' life style compared by parents' occupation.

Aspects of life style	Source of variance	Df	SS	MS	F	p-value
Education	Between group	5	2.065	0.413	2.664	0.021 ^{ns}
	Within group	1986	307.935	0.155		
	Total	1991	310.000			
Socialization	Between group	5	3.457	0.691	3.434	0.004*
	Within group	1986	399.790	0.196		
	Total	1991	403.247			
Expenditure	Between group	5	4.678	0.936	431771	0.001*
	Within group	1986	444.821	0.224		
	Total	1991	449.498			
Activity participation	Between group	5	8.314	1.663	3.735	0.002*
	Within group	1986	884.259	0.445		
	Total	1991	892.573			
Physical resource and service	Between group	5	1.601	0.320	1.451	0.203 ^{ns}
	Within group	1986	439.740	0.221		
	Total	1991	439.740			
In overall	Between group	5	1.972	0.394	2.965	0.011*
	Within group	1986	264.157	0.133		
	Total	1991	266.129			

p < .05

และทั่วถึงมีการสร้างเสริมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม มีการจัดกิจกรรมระหว่างคณะ การสร้างความภาคภูมิใจในความเป็นนิสิตของมหาวิทยาลัย

3. ด้านเศรษฐกิจ มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีความพิเศษให้มากขึ้นและหลากหลาย โดยเป็นงานที่ช่วยสร้างรายได้ และประสบการณ์ในการทำงาน เพิ่มพูนทักษะชีวิตให้กับนิสิต

4. ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม มหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมที่พัฒนาทักษะด้านต่างๆให้มากขึ้น ควรสนับสนุนกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ หรือกิจกรรมที่สร้างเสริมด้านวิชาการของนิสิต มีการส่งเสริมให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมโดยความสมัครใจ

5. ด้านความเป็นอยู่ในมหาวิทยาลัย ควรจัดหอพักให้เพียงพอกับความต้องการของนิสิต เพิ่มรถเมล์สวัสดิการ ควรตรวจสอบความสะอาดร้านค้าอาหาร การปรุงอาหาร ราคาอาหาร การจัดขายสินค้า

มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีบริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจของนิสิต ให้มากขึ้น และการจัดบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยให้มีความสะอาด ห้างน้ำให้เพียงพอ และมีความสะอาด สำหรับสนามกีฬาของมหาวิทยาลัย ไม่ควรมีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการใช้ ควรขยายเวลาการใช้สนามกีฬา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบการดำรงชีวิตของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในวิทยาเขตอื่น ๆ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพของนิสิตและพัฒนาวิทยาเขตต่อไป

2. ควรมีการศึกษาดำรงชีวิตของนิสิตเฉพาะด้านให้ละเอียดเพิ่มขึ้นเพื่อให้เห็นสภาพที่แท้จริง

3. การศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการดำรงชีวิต

Table 8 Level of students' life style compared by parents' incomes.

Aspects of life style	Source of variance	df	SS	MS	F	p-value
Education	Between group	3	1.589	0.530	3.414	0.017*
	Within group	1988	308.411	0.155		
	Total	1991	310.000			
Socialization	Between group	3	5.583	1.861	983039	0.000*
	Within group	1988	397.664	0.200		
	Total	1991	403.247			
Expenditure	Between group	3	1.733	0.578	2.565	0.053 ^{ns}
	Within group	1988	447.765	0.225		
	Total	1991	449.498			
Activity participation	Between group	3	2.177	0.726	2.620	0.183 ^{ns}
	Within group	1988	890.396	0.448		
	Total	1991	892.573			
Physical resource and service	Between group	3	1.163	0.388	1.757	0.153 ^{ns}
	Within group	1988	438.577	0.221		
	Total	1991	439.740			
In overall	Between group	3	0.650	0.217	1.621	0.182 ^{ns}
	Within group	1988	265.479	0.134		
	Total	1991	266.129			

ของนิสิตที่กระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กองกิจการนิสิต. 2547. *กิจกรรมเสริมหลักสูตรสำหรับ นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. เอกสารโครงการ บัณฑิตยุคใหม่* กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.

เกษม วัฒนชัย. 2532. *เติมความฝันปัญญาชน การ ศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ทวีการพิมพ์.

พรุณี อาชวอรุณ. 2525. *นิสิตนักศึกษา หลักการ ปัญหาและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียน สโตร์.

มัลลวีร์ อดุลวัณศิริ. 2533. “ชีวิตในมหาวิทยาลัย” *ศึกษาศาสตร์ มข.* 14(1): 60-66.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530. *อุดมศึกษา*.

กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวพร ตั้งสมรพงษ์. 2545. *การพัฒนาบัณฑิตใน ศตวรรษที่ 21. เอกสารประกอบการสัมมนา กระบวนทัศน์และกลยุทธ์ในการพัฒนานิสิตนัก ศึกษาบนเส้นทางปฏิรูปการเรียนรู้*. หน้า 1. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.